

УДК 336:657

Кобылюх Діана, Ковальковський Роман

ВСП «Зборівський фаховий коледж ТНТУ імені Івана Пулюя»

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Kobylyukh Diana, Kovalkovskyi Roman

Zboriv Professional College of TNTU named after Ivan Puluy

OWN ENTERPRISE CAPITAL

Термін «капітал» походить від латинського capitalis – головний. У повсякденному житті під капіталом розуміють у вузькому розумінні – суму заощаджень, достатню для ведення підприємницької діяльності, а в широкому розумінні – все те, що має певну цінність.

Власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Статутний капітал класифікують на пайовий капітал, додатковий капітал, резервний капітал, статутний капітал, нерозподілені прибутки, неоплачений капітал.

Документація господарських операцій:

- при формуванні та збільшенні: статут, установчий договір, накладні, виписки банку, акти приймання – передачі основних засобів, рішення зборів акціонерів (засновників), довідки та розрахунки бухгалтерії тощо.

- при зменшенні: статут, установчий договір, рішення зборів акціонерів засновників, платіжні доручення, ВКО, виписки банку, реєстраційна картка встановленого зразка, нотаріально завірені зміни до установчих документів, протокол загальних зборів учасників, документ, що засвідчує внесення плати за державну реєстрацію, довідки, бухгалтерії.

Статутний капітал – за видами капіталу, за кожним засновником, акціонерами. Пайовий капітал за видами капіталу. Додатковий капітал – за видами капіталу за кожним засновником, учасником, аукціонерами. Резервний капітал – за видами капіталу та напрямками використання. Нерозподілені прибутки – за напрямками використання нерозподіленого прибутку. Вилучений капітал – за видами акцій, вкладів, паїв. Неоплачений капітал – за видами розміщених неоплачених акцій і за кожним засновником.

Капітал – це вартість, яка в своєму русі зростає, приносячи дохід, тобто це – само зростаюча вартість.

Капітал, який приносить процент, – це капітал власність, тобто гроші, які продаються на особливому ринку, – ринку капіталів. Позичені гроші, тобто гроші, надані в кредит функціонуючим підприємцям, – це капітал функція. Якщо капітал – власність приносить дохід в формі відсотка, то капітал функція – у формі підприємницького доходу, тобто частини прибутку на позичений капітал, яка залишається після сплати відсотків.

Отже, підприємництво для забезпечення господарської діяльності повинно володіти капіталом в певному розмірі.

Враховуючи принцип єдиного грошового вимірника, капітал у бухгалтерському обліку є сукупністю майнових засобів, призначених для господарських цілей, виражених в грошовій одиниці, тобто сума активу або рівна їх сум пасиву.

Капіталу притаманні наступні характеристики:

- він є основним фактором виробництва;
- характеризує фінансові ресурси підприємства, що приносять прибуток;
- є головним джерелом формування добробуту власників;
- є головним показником ринкової вартості підприємства;

- його динаміка є важливим «барометром» рівня ефективності господарської діяльності підприємства.

Власний капітал поділяється за формою:

- інвестований капітал – сума простих і привілейованих акцій за їх номінальною вартістю, додатково вкладений капітал;

- подарований капітал – безоплатно отримані активи, безповоротна допомога;

- нерозподілений прибуток – частина прибутку, отриманого внаслідок ефективної діяльності підприємства, яка не була розподілена між акціонерами, власниками, а реінвестована у підприємство.

За рівнем відповідальності:

- статутний капітал – його сума визначена в установчих документах і підлягає обов'язковій реєстрації в Єдиному державному реєстрі підприємств, організацій, установ;

- додатковий капітал – не реєстрований капітал, тобто додатково вкладений капітал, нерозподілений прибуток тощо.

Отже, власний капітал – це підсумок першого розділу пасиву балансу, тобто перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України Верховна Рада України від 16.01.2003 №435. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 червня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

3. Андрійчук В., Галузинський С. Власний та позичковий капітал підприємств і критерії їх раціонального співвідношення. *Економіка України*. 2011. № 6. С. 26-32.

4. Афанасьєв А. Управління структурою капіталу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2012. № 1. С. 25-27.

5. Власний капітал, його функції та складові. URL: <https://buklib.net/books/23257/>